

Prvního dne nekvašených chlebů, když se zabíjel velikonoční beránek, řekli Ježíšovi jeho učedníci: „Kde chceš, abychom ti připravili velikonoční večeři? Poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: „Jděte do města a potká vás člověk, který nese džbán vody. Jděte za ním, a kam vejde, řekněte hospodáři: ‚Mistr vzkazuje: Kde je pro mne světnice, v níž bych jedl se svými učedníky velikonočního beránka?‘ A on vám ukáže velkou horní místnost, zařízenou a připravenou; tam pro nás připravte večeři!“ Učedníci šli, a když přišli do města, našli všechno, jak jim to řekl; a připravili velikonočního beránka. Večer přišel Ježíš s Dvanácti. A když byli u stolu a jedli, řekl: „Amen, pravím vám, že jeden z vás mě zradí, ten, který se mnou jí.“ Zarmoutilo je to a začali se ho jeden po druhém ptát: „Snad ne já?“ Řekl jim: „Jeden z Dvanácti, který se mnou namáčí chléb v téže míse. Syn člověka odchází, jak je o něm psáno, ale běda tomu, který Syna člověka zrazuje. Pro toho by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil.“ Když jedli, vzal chléb, požehnal, lámal a dával jim se slovy: „Vezměte, toto jest mé tělo.“ Pak vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něho všichni. A řekl jim: „Toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé. Amen, pravím vám, že nebudu již pít z plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu pít nový kalich v Božím království.“

Ve čtení z knihy Deuteronomium 16,1-8 jsme slyšeli o velikonočním beránkovi, abychom věděli, jak hod beránka slavili Židé, abychom dnešnímu textu evangelia lépe porozuměli. Když začaly židovské velikonoce, každá rodina si vybrala beránka, aby pro ni byl v jeruzalémském chrámě zabit. Proto velikonoční večeři říkáme hod beránka. Židovské děti se na tento sváteční večer těšily podobně jako se my těšíme na štědrý večer. Měly při slavnosti také svou roli. Při večeři se každý rok nejmladší chlapec ptal: „Co to jídlo znamená? A proč to tak děláme?“ A pak následovala odpověď, která tyto důvody připomíná: „To je na památku toho, jak Hospodin vysvobodil naše otce z egyptského otroctví. Ten chléb připomíná nekvašené chleby, které si tenkrát lid ve spěchu napekl na cestu. Hořké byliny připomínají hořké trápení v Egyptě a víno pijeme na znamení veliké radosti, že nás Hospodin vysvobodil. Ale nejdůležitější je beránek. Protože krev beránka zachránila izraelské děti před smrtí. V každém egyptském domě zemřel nejstarší syn, ale v izraelských domech, které byly na dveřích poznačeny beránkovou krví, se nikomu nic nestalo. Beránek zahynul místo našich prvorozených.“ Proto se Židé radují, že jim Pán Bůh dal svobodu a že s nimi uzavřel smlouvu, aby byli jeho lidem.

Ve čtení z evangelia jsme slyšeli o tom, jak připravovali velikonoční večeři Pán Ježíš se svými učedníky. Nejdřív to vypadalo, že budou slavit velikonočního beránka stejně jako ostatní Židé ten večer v Jeruzalémě a po celé zemi. Ale vlastně už na začátku bylo něco jinak. Ke slavnosti se obvykle ke stolu scházela rodina. Bývala větší než naše. Patřili do ní i vzdálenější příbuzní a přátelé. Tady se setkává Ježíš a jeho dvanáct učedníků, jeho nejbližší.

„Kde chceš, abychom ti připravili velikonoční večeři?“, ptají se. A Ježíš je posílá do města, jako by věděl, kam mají jít, kdo na ně čeká a kde je již pro ně všechno připraveno. Stalo se to pak, jak řekl. Potkali člověka, který nesl džbán vody. Řekli mu „Mistr vzkazuje ...“. A on je opravdu zavedl do domu a ukázal jim nahoře velkou místnost, připravenou pro velikonoční večeři. Učedníci tam připravili velikonočního beránka.

Večer, až přijde čas pak dvanáct učedníků sedí u stolu s Ježíšem a slavnost může začít. A také začala. A probíhala tak, jak to všichni už od dětství znají. Vědí, která píseň se má zpívat, který žal se bude číst, kdy se má zpívat, které jídlo se bude jíst a které po něm. Hostina probíhá, jak má. Ale najednou, ji něco přerušuje. Něco, co k tomu večeru nepatří. Něco, co Ježíš řekne mimo plán. Všechny muselo překvapit, co slyšeli: „Amen, pravím vám, jeden z vás mě zradí, ten, který se mnou jí.“

Je to pozoruhodná, ale ne příliš jasná informace. A tak každý z učedníků klade sobě i Ježíši otázku, zda není řeč právě o něm. Dobré je, že si každý z nich tuto otázku klade. Když si přiznávají – i já mohu být tím zrádcem. V každém z nich, v každém člověku je tato možnost. Nikdo z nás nemůže za sebe stoprocentně ručit. Jsou v nás totiž síly, které jsou schopny přimět nás se postavit proti nejbližšímu příteli. I když se nám zdá, že se nikdy neprobudí k životu, musíme být schopni si je přiznat, s nimi počítat. To je velmi pravdivý pohled učedníků na sebe sama. Je to a má to být postoj věřícího člověka, který si svůj hřích, svoje selhání skutečně přiznává. Vidí a vyznává, že podléhá různým pokušením.

Učedníci se ptají. A také hledají odpověď u Ježíše. A on také odpovídá. Ale svou odpovědí nejistotu nerozptýlí a neudělá jasno. Jeho odpověď spíš otazníků přidává, když říká: Zradí mě ten, kdo se mnou omočil ruku v míse. Otázka „Kdo to je?“ zůstává pořád aktuální. Všichni si uvědomí, že to před chvílí udělal každý z nich. Ježíš nejmenuje toho, kdo jej vydá nepříteli, ale pouze upozorňuje. Vydá mě někdo, s kým jsem v blízkém vztahu. Bude to někdo z přátel, se kterými sedí u společného stolu, ve společenství pokoje, porozumění a lásky. Dokonce i ten, kdo má Ježíši takto blízko, se může ještě hrozně vzdát. Také to je důrazné připomenutí pro nás. I když myslíme, že jsme Bohu blízko, že jsme s ním, rychle můžeme přijít na to, že jsme od něj vlastně velmi vzdálení.

Pán Ježíš věděl, že dříve či později narazí na své protivníky v posledním sporu a ten konflikt pro něj nedopadne dobře. Zároveň ale věřil, že jeho smrt nebude jenom povedeným plánem jeho nepřátel, ale má své místo v Božím plánu. Syn člověka má být vydán, oznamovali proroci. A to naznačuje, že je zde při díle zároveň vyšší moc.

Neznamená to ale, že jsou takové události Boží vůlí. Neznamená to, že byl Jidáš vlastně služebníkem Božím, když Ježíše zradil. Ježíš sám uvádí na pravou míru Jidášovu úlohu. Objasňuje, že si Bůh i špatná lidská rozhodnutí, i ty nejhorší lidské činy může použít k něčemu dobrému. A to že tak Bůh udělá neznamená, že by ty činy nebyli špatné. Nejsou tím nijak ospravedlněny. Zůstávají tím, čím jsou, proviněním, hříchem. Jenom je Bůh obrátil na něco dobrého.

Jidáš, o kterém zatím víme my a Ježíš se s ostatními učedníky i s Ježíšem u stolu. Ježíš ho nevyhnal. I jeho zve aby měl účast, aby měl podíl na jeho těle a krvi. I Jidášovi nabízí podíl na věčném životě. Zve jej dál, k nebeskému stolu, kde by jednou mohl pít z kalichu ve společenství s Otcem. Všichni dostali chleba, všichni se napili vína. Byli jako rodina. Pro každého bylo místo, každého z nich má Ježíš rád.

A zve je. Dává a říká jim – berte a jezte, berte a pijte. Já se pro vás vydávám. O tom celý příběh Pána Ježíše vypráví. To je to, co dělal. Vdal sebe sama. Ve všem, co dělal i co říkal, znělo: jsem tu pro vás, pro vaši záchranu, pro vaše osvobození, pro vaši radost, pro váš naplněný život. To, co Ježíš řekl při poslední večeři nebylo nic nového, nic překvapivého. Spíš to bylo shrnutí jeho života. Je nám dán a my smíme bez výjimky přijímat z dobra, které dává. Nikdo není z okruhu přátel vyloučen. Ale můžeme odejít. Když někdo od stolu odejde, zůstane prázdné místo. Tak se rozhodl Jidáš. Odešel. Vzdálil se. Tím z vlastního rozhodnutí odmítl pozvání.

Prázdné místo znamená, že někdo odešel. Někdo u stolu chybí. Ale také to znamená, že se může vrátit. Ještě může své rozhodnutí vzít zpět. Jenže Jidáš sám odchází a vzdaluje se.

Ten, koho Ježíš uzdravil, každý, z koho Ježíš vyhnal zlého ducha, každý, komu Ježíš odpustil, každý, koho ze samoty přivedl do společenství, každý, koho Ježíš vyvedl z temnoty smrti, ten, kdo Ježíšův dotek prožil, ten už přece poznal, jak dobrý je.

Ježíš věří, že pro záchranu mnohých lidí nebyl jen jeho život, ale bude také jeho smrt. I jeho poslední skutek lásky má přinést lidem mnoho dobrého. Umírá, protože až tak daleko ho přivedla jeho láska k nám. A není jenom pro ty nejbližší kolem Ježíše. Není jenom pro vyvolené. Ani Pilát, Herodes, velekněží, vojáci a rozčílený dav, který křičel – ukřižuj ho! - ani oni nejsou z Ježíšovi nabídky vyjmuti. Nemají být zničeni, ale zachráněni, i pro ně platí nabídka záchrany.

Jeho smrt nemá přinést smutek a beznaděj. Má být počátkem nového vztahu mezi Bohem a člověkem.

Už během svého života, ale pak i křížem, nás Ježíš učí novému zákonu, nové smlouvě. Ukazuje nám pravý život, který je tam, kde jeden pro druhé něco obětujeme. Kde nežijeme na cizí účet. Skutečný život, který nabízí, můžeme nalézt, když svůj život dáme do služby bližnímu.

V Pánu Ježíši už není žádný zákon nad námi, ale je v našich srdcích, zákon v nás. V lásce, které nás učí. Bůh sám promění naše nitro, nové stvoření. Slovy Pána Ježíše k učedníkům, příkladem jeho života nám Bůh i dnes říká, že to už není jenom Ježíšův příběh. Zve nás do něj. Díky němu může být příběh o lásce, o záchraně i příběhem našim. A jeho království může být i královstvím našim. Abychom se v něm mohli sejít. Amen